

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

УДК 342.565.4(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2025-1-6>

Ільчишин Надія Василівна,

доктор юридичних наук,

професор кафедри адміністративно-правових дисциплін

Навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності

Львівського державного університету внутрішніх справ

вулиця Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0435-6480>

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ПОРЯДКУ ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Анотація. У статті на підставі комплексного системного аналізу чинного законодавства України розглянуто процесуальні гарантії дистанційного порядку провадження в адміністративному судочинстві. Інтенсивність розвитку інформаційних технологій зумовила неминучість проникнення у правову сферу, зокрема у адміністративне судочинство. Об'єктом дослідження є сукупність суспільних відносин, що виникають під час реалізації дистанційного порядку провадження у адміністративній справі. Предметом – виступають процесуальні гарантії дистанційного порядку провадження в адміністративному судочинстві. Дефініція дистанційного порядку провадження в адміністративному судочинстві визначає порядок провадження у судовому розгляді, який за наявності до того підстав, забезпечує проведення процесуальних дій шляхом використання систем інформаційно-комунікаційних технологій. Зазначено, що дистанційний порядок провадження у адміністративному судочинстві не може повністю замінити традиційне провадження, а його застосування, обумовлене вимушеною необхідністю, повинно бути пов'язане не тільки зі створенням сприятливих умов для дистанційної взаємодії суду та учасників процесу, а також з належним забезпеченням прав, свобод і законних інтересів. Належна регламентація процесуальної діяльності вимагає закріплення в Кодексі адміністративного судочинства України підстав застосування дистанційного порядку провадження. Процесуальними гарантіями дистанційного порядку провадження в адміністративному судочинстві є складна багатoeлементна система, яка включає: адміністративно-процесуальну форму, принципи адміністративного судочинства, окремі технічні аспекти застосування інформаційно-комунікаційних технологій, які врегульовані нормами адміністративного та інформаційного права.

Ключові слова: інформаційні технології, електронний документообіг, судова інформаційно-телекомунікаційна система, адміністративна справа, процесуальна форма, права та свободи.

Ilchyshyn Nadia. Procedural guarantees of remote procedure in administrative proceedings

Abstract. The article, based on a comprehensive systemic analysis of the current legislation of Ukraine, examines the procedural guarantees of remote procedure in administrative proceedings. The intensity of the development of information technologies has led to the inevitability of penetration into the legal sphere, in particular into administrative proceedings. The object of the study is the set of social relations that arise during the implementation of remote procedure in administrative proceedings. The subject is the norms of administrative procedural and other branches of law that regulate relations in the field of remote procedure in administrative proceedings. The definition of remote procedure in administrative proceedings determines the procedure for proceedings in court, which, if there are grounds for this, ensures the conduct of procedural actions through the use of information and communication technology systems. It is noted that the remote procedure in administrative proceedings cannot completely replace traditional proceedings, and its application, due to forced necessity, should be

associated not only with the creation of favorable conditions for remote interaction of the court and the participants in the process, as well as with proper provision of rights, freedoms and legitimate interests. Proper regulation of procedural activities requires the consolidation of the grounds for the application of the remote procedure in the Code of Administrative Procedure of Ukraine. Procedural guarantees of the remote procedure in administrative proceedings are a complex multi-element system that includes: administrative and procedural form, principles of administrative proceedings, certain technical aspects of the application of information and communication technologies, regulated by the norms of administrative and information law.

Key words: *information technologies, electronic document flow, judicial information and telecommunications system, administrative case, procedural form, rights and freedoms.*

Вступ. Процесуальними гарантіями дистанційного порядку провадження в адміністративному судочинстві є не лише гарантії, які стосуються прав та законних інтересів учасників, а й гарантії забезпечення належного порядку провадження в адміністративній справі, що зумовлено публічним характером адміністративного судочинства. Відповідаючи ідеалам правової держави, в Україні людина, її права та свободи є найвищою цінністю, а їх визнання, дотримання та захист – обов'язком держави (ст. 3 Конституції України). Цей конституційний імператив реалізується державою у галузевому законодавстві у вигляді цілісної системи правових гарантій. У науковій літературі гарантії представляються як системи умов, вкладених у забезпечення та реалізацію соціально-економічних, політичних, моральних, юридичних і організаційних потреб особи. Питання процесуальних гарантій в адміністративному судочинстві розглядали вчені: С. А. Бондарчук, А. Т. Комзюк, О. В. Кузьменко, Р. О. Куйбіда, О. І. Миколенко, П. Є. Недбайло, О. І. Остапенко, Ю. С. Педько, В. Г. Перепелюк, О. І. Сеньків, В. О. Шамрай та ін.

Дистанційний порядок провадження в адміністративному судочинстві розвивається, він є інститутом адміністративно-процесуальної науки, що піддається систематичним нормативним коригуванням. Зазначене вимагає дослідження теоретико-правових основ, що дозволить підвищити ефективність процесуального механізму реалізації дистанційного порядку провадження в адміністративному судочинстві.

Метою статті є визначення та аналіз процесуальних гарантій дистанційного порядку провадження в адміністративному судочинстві України з урахуванням законодавчих

аспектів, правових принципів і технічних можливостей інформаційно-комунікаційних технологій.

Матеріали та методи. Методологічною основою дослідження слугував діалектичний метод наукового пізнання. Дистанційний порядок провадження в адміністративному судочинстві розглянуто у розвитку та у взаємозв'язку із загальними адміністративно-процесуальними проблемами, у тому числі проблемою процесуальної форми, з урахуванням тенденцій та перспектив науково-технічного розвитку суспільства. Були використані загальнонаукові та приватно-наукові методи отримання нових знань (порівняльно-правовий, формально-юридичний, історичний, логічний, статистичного аналізу, соціологічного опитування, аналогії, аналізу, синтезу, індукції, дедукції), які дозволили дослідити можливості дистанційного порядку провадження в адміністративному судочинстві.

Результати. З етимологічної точки зору «гарантія» має на увазі поручительство за виконання певних зобов'язань. З певною часткою умовності, враховуючи верховенство закону, юридичні гарантії прийнято розділяти на міжнародні, конституційні та галузеві. У статті звернуто увагу на галузеві, а точніше адміністративно-процесуальні гарантії дистанційного порядку провадження. Права та свободи особи можуть бути порушені та обмежені в процесі адміністративного судочинства. Адміністративне судочинство потребує належного забезпечення гарантій прав, свобод і законних інтересів учасників. В умовах цифрових перетворень адміністративного судочинства необхідно забезпечити реальний механізм процесуальних гарантій фізичних і юридичних осіб, які залучені до адміністративного процесу.

Для того, щоб під час дистанційного провадження в адміністративній справі права, свободи та законні інтереси учасників були підкріплені відповідними гарантіями, у процесуальному законодавстві мають передбачатися правові механізми реалізації, включаючи обов'язки захисту та дотримання прав громадян. Функціонування відповідного правового механізму під час дистанційного провадження має покладатися на суд.

В юридичній літературі висловлювалися побоювання щодо того, що дистанційний порядок провадження може негативно позначитися на забезпеченні прав, свобод і законних інтересів учасників через те, що під час його здійснення є ризик фальсифікацій, психологічного тиску та застосування інших незаконних заходів впливу. Щоб уникнути негативного прогнозу щодо дистанційного порядку процесуального провадження, необхідно виявити, які процесуальні гарантії передбачені у законі та проаналізувати з погляду достатності для повноцінної реалізації під час правозастосування.

Дискусійними у науці адміністративного процесу залишаються питання системи процесуальних гарантій. Це досить великий за обсягом правовий інститут. Процесуальні гарантії в адміністративному судочинстві – складна багаторівнева система, яка не зводиться до одного засобу, а включає: адміністративно-процесуальну форму, принципи, норми, що закріплюють права і обов'язки учасників.

Проаналізуємо процесуальні гарантії дистанційного порядку провадження через призму зазначеної багаторівневої системи. У системі гарантій особливе місце займає адміністративно-процесуальна форма. У літературі виділяють три складові процесуальної форми – загальність, єдність та обов'язковість, називаючи їх важливими сутнісними ознаками [1, с. 257].

Єдність полягає у непохитній ідентичності порядку провадження в адміністративній справі на всій території країни. Наприклад, всі суди, відповідно до територіальної підсудності, єдині у цьому, що у разі потреби і за

наявності технічної можливості окремі елементи дистанційного порядку провадження застосовуються, порядок такого застосування однаковий для всіх судів, що передбачено Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системою [2].

Відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) учасники адміністративного судочинства, які не володіють або недостатньо володіють мовою, якою ведеться провадження у адміністративній справі, мають право отримувати пояснення мовою, якою вони володіють, користуватися послугами перекладача [3].

На наш погляд, дистанційне провадження будь-якої процесуальної дії не обмежує участь захисника, адвоката, перекладача, представника, законного представника, педагога, психолога, що є однією із складових гарантій, покликаних забезпечити права, свободи та законні інтереси учасників дистанційного порядку провадження.

Обов'язковість процесуальної форми полягає у неухильному дотриманні приписів КАС України всіма учасниками адміністративного судочинства, що є гарантією законності провадження в адміністративній справі.

Максименко Н.В. зазначає, що Європейський Суд з прав людини підкреслює, що принцип законності передбачає, що застосовувані положення національного законодавства достатньою мірою доступні, чіткі та передбачені для їх застосування. Учаснику адміністративного процесу має бути забезпечена можливість, за необхідності, за допомогою консультації, обґрунтовано оцінити конкретну ситуацію і передбачити потенційні правові наслідки своїх дій у межах дистанційного провадження. Принцип законності передбачає перевірку того, чи спосіб тлумачення та застосування національного законодавства судами відповідає правовим стандартам і наслідкам, узгодженим із принципами Європейської конвенції з прав людини [4, с. 113].

Дистанційне провадження – порівняно новий правовий інститут, він потребує особливої уваги з боку законодавця. По-перше, це необхідно, щоб уникнути порушень про-

цесуальної форми; по-друге, з метою забезпечення гарантій учасників адміністративного судочинства. Розширення можливостей використання цифрових технологій в адміністративному судочинстві має супроводжуватися неухильною деталізацією в законах та підзаконних актах, у тому числі у рішеннях Вищої ради правосуддя.

Цю позицію можна підтвердити тим, що Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремії підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами та закріплює гарантії учасників [5].

Доцільно зазначити, що в п. 2 ч. 7 ст. 18 КАС України законодавець зазначає, що в умовах воєнного чи надзвичайного стану у разі знеструмлення електромережі суду чи настання інших обставин, які унеможливають функціонування Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи або її окремої підсистеми (модуля), що забезпечує обмін документами, суд може вручати особі, яка зареєструвала електронний кабінет, будь-які документи у справах, в яких така особа бере участь, у паперовій формі. Такий крок дозволяє уникнути навантаження правових норм технічними аспектами.

Звернемося до ознаки загальності, яка не виключає диференціації процесуальної форми. Диференціація зумовлена створенням процедур із підвищеною системою процесуальних гарантій, і навпаки, створенням простих процедур (спрощеного провадження). У процесуальному законі немає жодних перешкод для застосування дистанційних процедур у спрощеному провадженні (глава 10 КАС України) або у загальній формі (розділ II КАС України), провадження в окремих категоріях адміністративних справ (глава 11 КАС України).

Створення обмежень застосування дистанційних процедур у провадженнях із складнішими процесуальними формами виправдано та необхідно, оскільки пов'язані з необхідністю створення додаткових гарантій.

Дистанційний порядок провадження відповідає розробленим у науці адміністративного процесу складовим процесуальної форми – загальності, єдності та обов'язковості. Розглядаючи процесуальну форму як одну із складових системи процесуальних гарантій, реалізовану відповідно до дистанційного провадження, містить гарантії захисту прав і законних інтересів учасників адміністративного судочинства.

Наступною гарантією прав, свобод і законних інтересів учасників адміністративного судочинства в ході здійснення дистанційного порядку провадження виступають принципи, що становлять фундаментальний базис.

На думку В.М.Коваліва та І.Б.Стахури, принципи визначають зміст, сутність, процесуальну форму діяльності учасників адміністративного процесу, втілюючи правову політику держави [6, с. 182–183]. Вся система принципів має забезпечити дистанційний порядок процесуального провадження.

Принцип розумного строку в адміністративному судочинстві один із основоположних у процесі забезпечення прав фізичних і юридичних осіб під час провадження у адміністративному справі.

На думку Я.О.Берназюка, строк є розумним, якщо він передбачає час, достатній, з урахуванням обставин справи, для вчинення процесуальної дії та відповідає завданню адміністративного судочинства [7, с. 9].

Законодавчо закріплених критеріїв ефективності процесуальної діяльності в Україні не існує, а дефініція цього поняття не вироблена. Процесуальну діяльність слід вважати ефективною, якщо вона відповідає таким вимогам як доступність, законність, економічність, своєчасність.

Звернемо увагу на прецедентну практику Європейського Суду з прав людини (далі – ЄСПЛ). Дотримання процесуальних строків є важливою гарантією забезпечення прав і свобод учасників адміністративного процесу, але не єдиною. Повне та всебічне встановлення обставин адміністративної справи, прийняття законного і обґрунтованого рішення у справі не завжди можливе у найкоротший строк.

У науці адміністративного процесу питання ефективності, швидкості, економії демонструють менеджерський підхід до реформування адміністративного процесу, погляду на адміністративний процес у контексті економічної раціональності.

Однак, не всі рішення в адміністративному процесі можуть пояснюватись економічними категоріями. Слід враховувати більше параметрів, говорячи про реалізацію принципу розумного строку адміністративного судочинства. Скорочення строків судового розгляду є можливим за умови використання дистанційного порядку провадження в адміністративній справі, оскільки він дозволяє забезпечувати зв'язок між декількома учасниками адміністративного процесу, посадовими особами та державними органами, які перебувають на значній відстані один від одного.

Авторка не наполягає на переведення всього адміністративного процесу в дистанційний формат, але за наявності певних підстав дистанційний порядок дійсно стає ефективним і доступним способом вирішення процесуальних завдань. Інформатизація судових систем шляхом упровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій є одним із ефективних способів підвищення рівня доступності та якості правосуддя. Зазначене передбачено Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи» [8, с. 392].

Забезпечення конституційних прав і свобод, закріплених у Конституції України, не можна розглядати у відриві від процесуального законодавства, правоохоронної системи та правосуддя, які мають забезпечити їх захист [9].

Дистанційний порядок провадження здатний враховувати особливості у реалізації процесуальної діяльності у разі виникнення пандемії, стихійного лиха, територіального віддалення від місця знаходження суду, обставини воєнного стану, які ускладнюють особисту присутність. Принцип верховенства права передбачений ст. 6 КАС України, дета-

лізується у всіх нормах процесуального права та поширює дію на всіх стадіях адміністративного процесу.

Коли застосовується будь-який інший принцип, застосовується і законність. Процесуальна законність є окремим випадком, похідною від загальної законності, визначеної в Конституції: Україна – правова держава.

На нашу думку, рішення законодавця про включення цієї норми обґрунтовано та пов'язане з необхідністю забезпечення законності при провадженні дистанційної процесуальної дії. Учасники адміністративного судочинства забезпечуються додатковими гарантіями.

Право на захист називають пріоритетним серед процесуальних прав. Значення права на захист настільки велике, що право на надання юридичної допомоги має бути реалізовано за будь-яких обставин, у тому числі й в ході дистанційного провадження в адміністративній справі.

Наукове товариство звертає увагу на необхідність забезпечення конфіденційного спілкування між захисником та його підопічним при використанні дистанційних способів здійснення процесуальної діяльності. Можливість дистанційної взаємодії із захисником при збереженні адвокатської таємниці потрібна для забезпечення дотримання прав на отримання кваліфікованої юридичної допомоги.

Хоча чинне процесуальне законодавство прямо не закріплює принцип всебічності, повноти та об'єктивності, його реалізація забезпечується через окремі положення Кодексу адміністративного судочинства України, які визначають обов'язок суду досліджувати всі обставини справи, оцінювати докази в їх сукупності та приймати обґрунтовані рішення.

Виходячи з принципу всебічності, повноти та об'єктивності КАС України допускає виділення адміністративної справи в окреме провадження за умови, що це не позначиться на всебічності та об'єктивності адміністративної справи, що полягає у вичерпному характері пізнання всіх обставин справи, які мають значення для їх вирішення. У цьому випадку

дистанційний порядок провадження виступає досить ефективним форматом, що дозволяє всебічно підійти до дослідження обставин у адміністративній справі, відповідаючи вимогам всебічності. Повнота дослідження передбачає наявність достатніх доказів встановлення достовірних висновків у адміністративній справі.

Достатність має на увазі наявність чогось у необхідному обсязі. Щодо доказів достатність є мірою їхньої кількості. Наявність можливості дистанційно отримати або надати докази у адміністративній справі може збільшити кількість.

На думку Н.Д.Йосифовича, електронні докази, як і інші види доказів, мають відповідати критеріям оцінки, що включають достатність, достовірність, належність та допустимість. Кожен із цих критеріїв відіграє важливу роль, оскільки від них залежить, чи буде суд враховувати такий доказ. Оцінка електронного доказу в контексті справи є комплексним процесом, який включає врахування його взаємозв'язку з іншими доказами, його місця в загальній картині доказів, а також відповідності правовим вимогам [10, с. 345].

Об'єктивність передбачає неупереджене дослідження обставин, що свідчать на користь або проти позивача. Враховуючи той факт, що дистанційний порядок провадження прирівнюється до провадження у адміністративній справі в традиційному розумінні, це не може вплинути на об'єктивну оцінку обставин справи. Законодавець не відмовляється від принципу всебічності, повноти і об'єктивності дослідження обставин адміністративної справи, він формально не окреслений у главі 1 КАС України. Дистанційний порядок процесуального провадження не суперечить зазначеному принципу та гарантує його реалізацію.

Розглянувши дистанційний порядок провадження крізь призму окремих принципів адміністративного судочинства, можна зробити висновок, що в адміністративному процесі дистанційні процедури здатні забезпечити реалізацію та виступають додатковою гарантією захисту прав і законних інтересів позивача.

Розглянемо дистанційний порядок провадження у адміністративній справі з погляду наявності процесуальних гарантій, які забезпечують добровільність відмови від нього. Ознаку добровільності в адміністративному процесі доцільно розглядати як вільне волевиявлення учасника шляхом вибору варіанта поведінки, який є найбільш прийнятним.

Законодавцем не розкрито обставин, які виключають можливість участі у судовому засіданні безпосередньо. Вони можуть бути витлумачені судом дуже широко, включаючи технічну неможливість.

Як зазначено в юридичній літературі, право учасників судового процесу звертатися до судів із заявою про участь у судовому засіданні в дистанційній формі спрямоване на підвищення доступу до правосуддя. Важливою конституційною гарантією фізичних і юридичних осіб є право доступу до правосуддя. Доступ до правосуддя це обов'язкова передумова для отримання судового захисту, що паралельно є процесуальною гарантією.

Провадження процесуальних дій з адміністративної справи у дистанційній формі слід розглядати як один із елементів, що дозволяє реалізувати право на доступ до правосуддя в умовах активного розвитку інформаційного суспільства та цифрової трансформації соціально-економічних відносин.

Закон України «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України та Кодексу адміністративного судочинства України щодо гарантування права на судовий захист у малозначних спорах» розширив можливості фізичних і юридичних осіб на доступ до правосуддя [11].

Важливою гарантією, яка має бути забезпечена у всіх випадках застосування дистанційного порядку провадження, є інформаційна безпека. Це зумовлено можливим переходом інформації, зломом і прослуховуванням каналу зв'язку, на якому відбувається процесуальна дія [12, с. 50].

Учасник може надавати загальнодоступну інформацію та інформацію з обмеженим доступом, до яких належить державна таємниця та конфіденційна інформація. Відо-

мості, що становлять державну таємницю, закріплені у Законі України «Про державну таємницю»; розголошення таких відомостей пов'язане з безпосереднім заподіянням шкоди безпеці України [13, с. 168].

Зазначені ризики повинні враховуватися судом самостійно, виходячи з матеріалів адміністративної справи. Незважаючи на це, будь-яка процесуальна дія, що реалізується дистанційно, повинна відбуватися зашифрованими каналами зв'язку з використанням засобів криптографічного захисту інформації.

Актуальність питань, пов'язаних із забезпеченням інформаційної безпеки, істотно посилилася після внесення змін до КАС України щодо надання можливості учасникам адміністративного судочинства обмінюватися процесуальними документами, виготовленими в електронній формі. Безпека електронного документообігу при взаємодії учасників адміністративного судочинства має бути забезпечена у всіх випадках.

Законодавець не допускає можливість обміну процесуальних документів, виготовлених в електронній формі, де є відомості, що стосуються безпеки держави. У цьому випадку законодавець пішов шляхом посилення захисту прав учасників адміністративного судочинства, побудувавши розумний баланс між перевагами від обміну електронними документами та можливими ризиками при їх втраті. Проблема забезпечення інформаційної безпеки в ході реалізації дистанційного провадження тісно пов'язана з актуальною і значущою проблемою для держави – забезпеченням національного цифрового суверенітету з врахуванням нормативних актів Європейського Союзу і НАТО в умовах сучасних технологічних трансформацій і агресії росії.

Від цифрового суверенітету сьогодні багато в чому залежить рівень державного суверенітету. Без наявності цифрового суверенітету в Україні на підставі чинників визначених Європейським Союзом і НАТО, реформування, трансформація адміністративного процесу, створення дистанційного порядку неможливе через те, що право на захист прав

і свобод фізичних та юридичних осіб є суверенним правом держави.

Законодавець йде правильним шляхом, пропонуючи учасникам адміністративного судочинства використовувати державні інформаційні системи: Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему, систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів «Трембіта». У будь-якому випадку, незалежно від технічного забезпечення дистанційних процедур, учасникам адміністративного процесу мають бути забезпечені всі процесуальні гарантії.

На думку А.Й.Герича, у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України набуло актуальності електронне судочинство, яке забезпечує в повній мірі доступ до правосуддя. Війна спричинила ще більший попит на дистанційне судочинство, оскільки є можливість залишатися в безпеці, зменшуються фінансові та часові витрати та покращується доступ до суду, оскільки є можливість брати участь у судовому засіданні за межами суду [13, с. 231].

Отже, дистанційний порядок провадження в адміністративному судочинстві є необхідним етапом правової еволюції, що поєднує технологічні можливості з вимогами процесуальної справедливості. Впровадження таких механізмів має ґрунтуватися на балансі між ефективністю розгляду справ і дотриманням процесуальних гарантій учасників судового процесу. Оцінка нормативного забезпечення та практичного застосування дистанційного провадження свідчить про необхідність подальшого вдосконалення законодавства, особливо щодо захисту прав сторін, забезпечення інформаційної безпеки та належного рівня судового контролю.

Висновки. Використання дистанційного порядку провадження є необхідним і законодавчим етапом еволюції адміністративного судочинства. Такий формат є одним із найбільш оптимальних способів підвищення якості процесуальної діяльності, дозволяючи їй вийти на більш сучасний рівень, відповідати вимогам Європейської комісії з питань ефективності правосуддя (СЕРЕЈ), що зумов-

лено стрімко змінним реаліям життя в плані не тільки інтересів державних органів і посадових осіб, а й необхідності для учасників адміністративного судочинства у забезпеченні прав, свобод і законних інтересів. Було б помилково прагнути замінювати дистанційне провадження на традиційне провадження у адміністративному судочинстві. Дистанційний порядок не повинен стати самоціллю, його розвиток і розширення має бути обумовлено вимушеною необхідністю, пов'язаною не лише із забезпеченням ефективності адміністративного судочинства, а й належним забезпеченням прав, свобод і законних інтересів учасників.

Для того щоб у ході дистанційного порядку провадження права, свободи та законні інтер-

еси учасників були підкріплені відповідними гарантіями, у процесуальному законодавстві мають бути передбачені відповідні правові механізми їх реалізації, включаючи обов'язки дотримання державними органами та посадовими особами, наділених державно-владними повноваженнями. Система процесуальних гарантій для дистанційного порядку провадження включає: відповідність процесуальній формі; відповідність принципам адміністративного судочинства; добровільність участі у дистанційних процедурах учасників адміністративного судочинства; реалізацію права на конфіденційне спілкування із захисником і адвокатом; реалізацію права на швидкий доступ до правосуддя; забезпечення інформаційної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Пузирний О. О. Процесуальна форма як категорія адміністративного права та процесу. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*. 2024. Вип. 82. Ч. 2. С. 253–258.
2. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: Рішення Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 р. № 1845/015-21. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>
3. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
4. Максименко Н. В. Принцип законності в адміністративному судочинстві як один із складових елементів принципу верховенства права. *Наукові записки. Серія право*. 2024. № 16. С. 111–115.
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами: Закон України від 29.06.2023 р. № 3200-IX. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3200-20#Text>
6. Ковалів М. В., Стахура І. Б. Принципи адміністративного судочинства: поняття, зміст, система. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2014. № 4. С. 174–184.
7. Березюк Я. Процесуальні строки розгляду справ в адміністративному судочинстві (співвідношення розумного строку розгляду справ за практикою ЄСПЛ із процесуальною практикою в Україні). 2023. *Верховний Суд*.
8. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України: навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с.
9. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%80#Text>
10. Йосифович Н.-Л. Д. Критерії оцінки електронних доказів в адміністративному судочинстві. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*. 2024. Вип. 85. Ч. 2. С. 340–346.
11. Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України та Кодексу адміністративного судочинства України щодо гарантування права на судовий захист у малозначних спорах: Закон України від 19.06.2024 р. № 3831-IX. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3831-20#Text>
12. Yesimov, S., & Borovikova, V. Methodological foundations of information security research. *Social and Legal Studios*. 2023. 6 (1), 49–55.
13. Melnychenko B., Tsebenko S., Khomyshyn I., Sirant M., Yesimov S. Organizational and legal principles of information security of enterprises in the conditions of martial law in Ukraine. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, 2024. № 1. С. 167–174.
14. Герич А. Й. Доступ до адміністративного правосуддя під час війни. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 5. С. 227–232.

References:

1. Puzyrnyy, O.O. (2024). Protsesual'na forma yak katehoriya administratyvnoho prava ta protsesu. [Procedural form as a category of administrative law and process]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho Natsional'noho Universytetu. Seriya Pravo. Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University – Law Series*. № 82. Part 2. P. 253–258. [in Ukrainian].
2. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro poryadok funktsionuvannya okremykh pidsystem Yedynoyi sudovoyi informatsiyno-telekomunikatsiynoyi systemy: Rishennya Vyshchoyi rady pravosuddya vid 17.08.2021 r. № 1845/015-21. [On approval of the Regulation on the procedure for the functioning of individual subsystems of the Unified Judicial Information and Telecommunications System: Decision of the High Council of Justice dated 08/17/2021 No. 1845/015-21]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text> [in Ukrainian].
3. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 06.07.2005 r. № 2747-IV. [Code of Administrative Procedure of Ukraine: Law of Ukraine dated 07/06/2005 No. 2747-IV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> [in Ukrainian].
4. Maksymenko, N.V. (2024). Pryntsyp zakonnosti v administratyvnomu sudochynstvi yak odyin iz skladovykh elementiv pryntsypu verkhovenstva prava. [The principle of legality in administrative proceedings as one of the constituent elements of the principle of the rule of law]. *Naukovi zapysky – Seriya pravo. Scientific notes. Law series*. No. 16. P. 111–115. [in Ukrainian].
5. Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrayiny shchodo obov'yazkovoyi reyestratsiyi ta vykorystannya elektronnykh kabinetiv v Yedyniy sudoviy informatsiyno-telekomunikatsiyniy systemi abo yiyi okremiy pidsystemi (moduli), shcho zabezpechuye obmin dokumentamy: Zakon Ukrayiny vid 29.06.2023 r. № 3200-IKH. [On amendments to some legislative acts of Ukraine regarding the mandatory registration and use of electronic cabinets in the Unified Judicial Information and Telecommunications System or its separate subsystem (module) that provides for the exchange of documents: Law of Ukraine dated 06.29.2023 No. 3200-IX]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3200-20#Text> [in Ukrainian].
6. Kovaliv, M.V., & Stakhura, I.B. (2014). Pryntsypy administratyvnoho sudochynstva: ponyattya, zmist, systema. [Principles of administrative proceedings: concept, content, system]. *Naukovyy visnyk L'vivs'koho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav. Seriya yurydychna – Scientific bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs. Legal series*. No. 4. P. 174–184. [in Ukrainian].
7. Berezyuk, YA. (2023). Protsesual'ni stroky roz'hlyadu sprav v administratyvnomu sudochynstvi (spivvidnoshennya rozumnoho stroku roz'hlyadu sprav za praktykoyu YESPL iz protsesual'noyu praktykoyu v Ukrayini). [Procedural terms of consideration of cases in administrative proceedings (the correlation of a reasonable term for consideration of cases according to the practice of the ECHR with procedural practice in Ukraine)]. [in Ukrainian].
8. Kovaliv, M.V., Yesimov, S.S., & Yarema, O.H. (2022). [Informatsiyne pravo Ukrayiny: navchal'nyy posibnyk. [Information law of Ukraine: a textbook]. Lviv: Lviv State University of Internal Affairs [in Ukrainian].
9. Konstytutsiya Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 28.06.1996 r. № 254k/96-VR. [Constitution of Ukraine: Law of Ukraine of 06/28/1996 No. 254k/96-VR]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%80#Text> [in Ukrainian].
10. Yosyfovych, N.-L.D. (2024) Kryteriyi otsinky elektronnykh dokaziv v administratyvnomu sudochynstvi. [Criteria for evaluating electronic evidence in administrative proceedings]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho Natsional'noho Universytetu. Seriya Pravo. – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Law Series*. 85. Part 2. P. 340–346. [in Ukrainian].
11. Pro vnesennya zmin do Tsyvil'noho protsesual'noho kodeksu Ukrayiny ta Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrayiny shchodo harantuvannya prava na sudovyy zakhyst u maloznachnykh sporakh: Zakon Ukrayiny vid 19.06.2024 r. № 3831-IKH. [On Amendments to the Civil Procedure Code of Ukraine and the Code of Administrative Procedure of Ukraine Regarding Guaranteeing the Right to Judicial Protection in Minor Disputes: Law of Ukraine dated 19.06.2024 No. 3831-IX]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3831-20#Text> [in Ukrainian].
12. Yesimov, S., & Borovikova, V. (2023). Methodological foundations of information security research. *Social and Legal Studios*. 2023. 6 (1), 49–55 [in English].
13. Melnychenko, B., Tsebenko, S., Khomyshyn, I., Sirant, M., & Yesimov, S. (2024). Organizational and legal principles of information security of enterprises in the conditions of martial law in Ukraine. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, № 1, 167–174 [in English].
14. Herych, A.Y. (2022). Dostup do administratyvnoho pravosuddya pid chas viyny. [Access to Administrative Justice during War]. *Analychno-porivnyal'ne pravoznavstvo – Analytical and Comparative Jurisprudence*. No. 5. P. 227–232. [in Ukrainian].